

Transparentní Česko představuje hodnocení otevřenosti 100 nejlidnatějších měst

Nezisková organizace Oživení představuje projekt Transparentní Česko, který hodnotí úroveň transparentnosti samospráv 100 nejlidnatějších měst v České republice. Tento projekt si klade za cíl podpořit města ve zvyšování otevřenosti a odpovědnosti vůči občanům.

Hodnocené oblasti transparentnosti:

1. **Otevřenost samosprávy:** Poskytování informací občanům.
2. **Veřejné zakázky:** Transparentnost vůči dodavatelům.
3. **Radniční periodika:** Vyváženost informací v městských médiích.
4. **Ochrana oznamovatelů:** Zajištění bezpečnosti pro zaměstnance města hlásící nekalé praktiky.

Projekt nabízí nejen žebříček měst, ale i konkrétní doporučení pro zvýšení transparentnosti. Hodnocení vychází z dat získaných v roce 2022 a 2023, která byla aktualizována po konzultaci se zástupci měst.

Jaké byly reakce na naše měření?

„Díky projektu Transparentní Česko jsme objevili další nástroje transparentnosti. Už teď víme, jaké nové kroky podnikneme,“ uvedla **Andrea Hoffmannová**, náměstkyně primátora města Ostrava.

Petr Jurek, vedoucí katedry politologie Západočeské univerzity v Plzni, napsal: „Můžete, jako vedení města občanům klást další bariéry v jejich zapojení do veřejného života, nebo se inspirovat doporučeními Oživení a udělat jim to snazší.“

"Analýza nás inspirovala k lepšímu informování whistleblowerů o jejich možnostech a správném postupu" poznamenal **Viktor Tichák**, náměstek primátora města Olomouc.

Česká města a kraje hospodaří s více než **841 420 000 000 Kč**. Územní samosprávu tvoří **13 krajů** a hl. m. Praha, **697 dobrovolných svazků obcí**, **6254 obcí a měst**, **10175 místních příspěvkových organizací**. Vyhodnotit centrálně kvalitu hospodaření a správy takového množství organizací je téměř nemožné. Umožnit kontrolu veřejností je naopak velmi jednoduché a efektivní. K takovému úkolu ale veřejnost potřebuje dostatek informací o tom, jak se rozhoduje.

V roce 2024 se bude Transparentní Česko věnovat jednotlivým krajům.

Kontakt pro média:

Jiří Bareš

PR a komunikace

Telefon: +420 736 253 430

Email: jiri.bares@oziveni.cz

Více informací naleznete na [webových stránkách projektu](#).

MĚŘENÍ MĚST 2023

OTEVŘENOST SAMOSPRÁVY

V naší analýze, provedené v roce 2023, jsme se zaměřili u 100 nejlidnatějších měst na **otevřenost samosprávy**.

Hlavní komunikační platformou města je web města. Proto je i hlavním nástrojem pro zajištění transparentnosti městské samosprávy. Na rozdíl od sociálních sítí nebo tištěných periodik umožňuje i prezentaci objemných podkladů pro rozhodování samosprávy. Zastupitelstvo a rada města, včetně jejich poradních a iniciačních orgánů (komise a výbory), mají širokou škálu možností, jak na webu města prezentovat nejen své kontakty a rozdělení odpovědnosti, ale také celý rozhodovací proces.

Od podkladů pro jednání, přes diskusi a argumentaci jednotlivých orgánů, zastupitelů a volebních stran. Řada měst má dnes již velmi otevřenou samosprávu, mnohde však dodnes otevřenost spíše předstírají, nebo ji dokonce nepovažují za důležitou. Názor, že „to stejně nikoho nezajímá“, doprovází často apatický přístup radnice k zajištění dostupnosti informací pro občany, kteří se o své město zajímat chtějí, pro občany, kteří se ve volbách chtějí řídit názorem na fakta, ne drby a PR komunikací. Nemluvě o novinářích nebo politických kandidátech opozice v předvolebním čase. Administrativní náročnost zveřejňování zpravidla již vyhotovených dokumentů se limitně blíží nule.

Pro detailní výsledky každého města navštivte naše stránky www.transparentni-cesko.cz.

MĚŘENÍ MĚST 2023

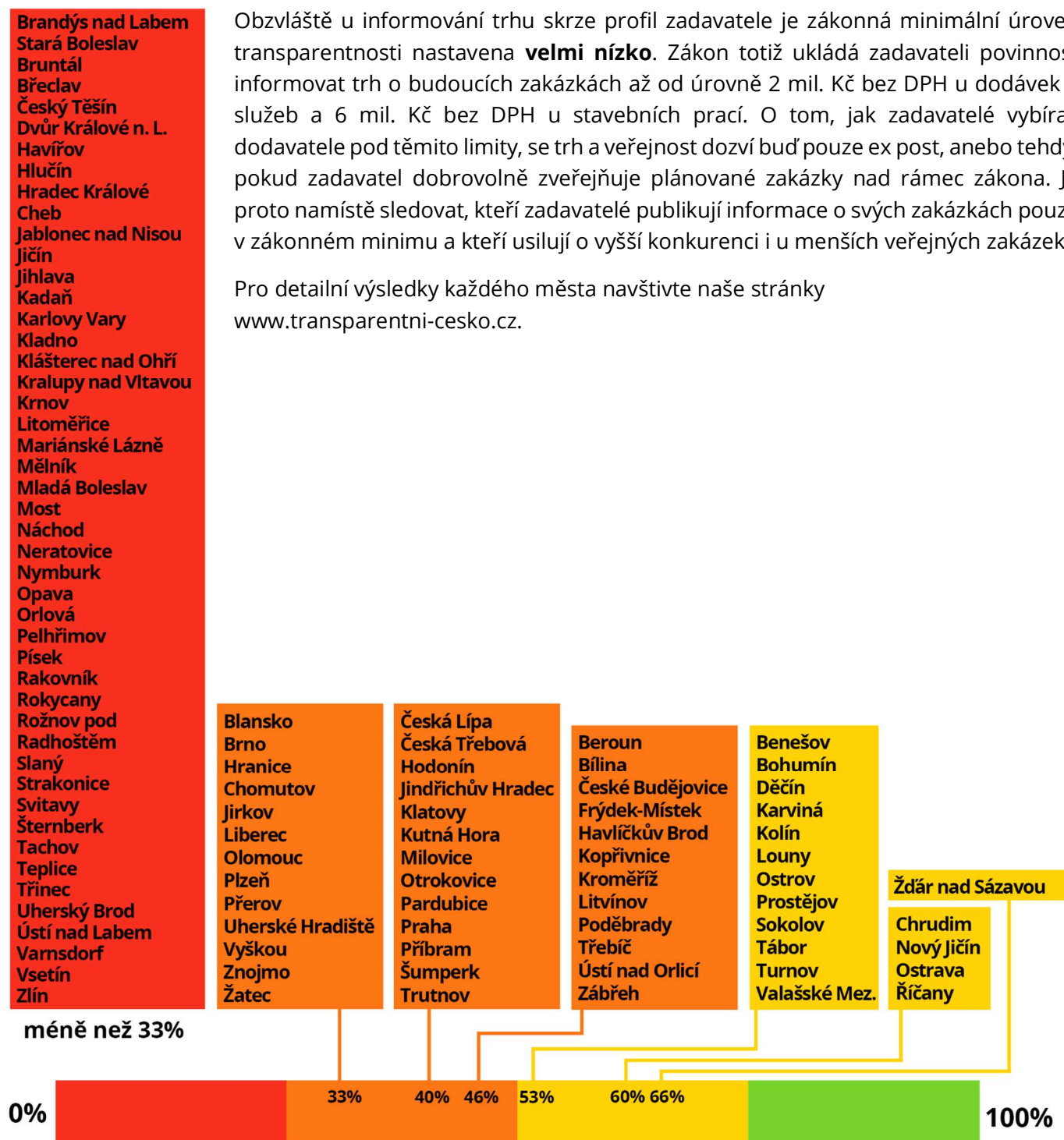
VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

V naší analýze, provedené v roce 2023, jsme se zaměřili u 100 nejlidnatějších měst na **veřejné zakázky**.

V hodnocení **transparentnosti** veřejných zakázek vycházíme z ověřeného hodnocení Zindex.cz. Metodika je prověřena léty opakovaní u různých typů veřejných zadavatelů. Pro účely našeho hodnocení „**otevřenosti zadavatelů směrem k dodavatelům**“ jsme pouze dali vyšší váhu dvěma dílčími kritériím, a to kritériu **Počet nabídek** a kritériu **Kvalita dat na profilu zadavatele**. Obě kritéria souvisí s tím, jak jsou zadavatelé (města) schopni informovat a přilákat trh k zájmu o své veřejné zakázky.

Obzvláště u informování trhu skrze profil zadavatele je zákonná minimální úroveň transparentnosti nastavena **velmi nízko**. Zákon totiž ukládá zadavateli povinnost informovat trh o budoucích zakázkách až od úrovně 2 mil. Kč bez DPH u dodávek a služeb a 6 mil. Kč bez DPH u stavebních prací. O tom, jak zadavatelé vybírají dodavatele pod těmito limity, se trh a veřejnost dozví buď pouze ex post, anebo tehdy, pokud zadavatel dobrovolně zveřejňuje plánované zakázky nad rámec zákona. Je proto namístě sledovat, kteří zadavatelé publikují informace o svých zakázkách pouze v zákonném minimu a kteří usilují o vyšší konkurenci i u menších veřejných zakázek.

Pro detailní výsledky každého města navštivte naše stránky www.transparentni-cesko.cz.

MĚŘENÍ MĚST 2022/2023

RADNIČNÍ PERIODIKA

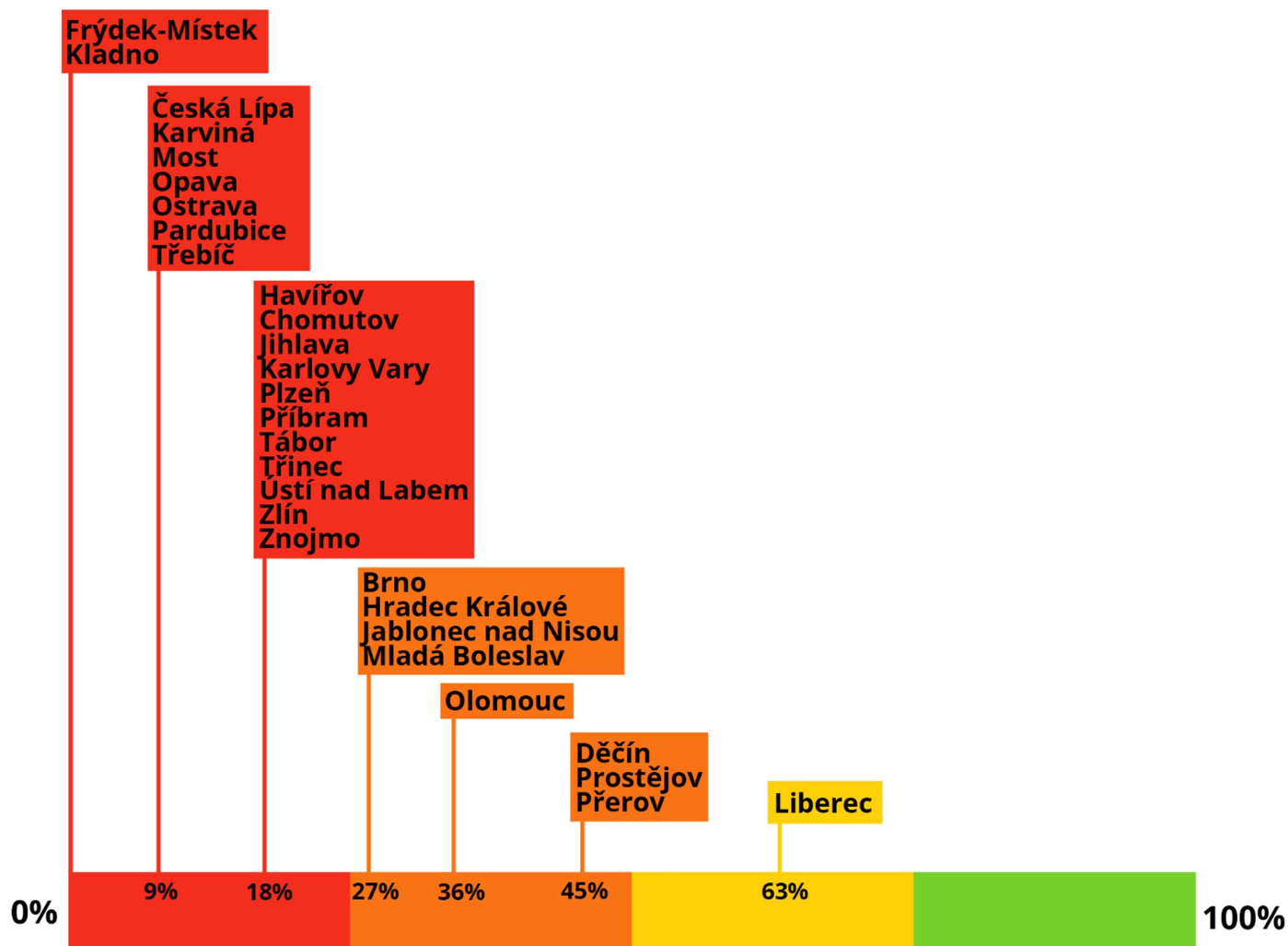
V roce 2022 jsme analyzovali **radniční periodika** 32 nejlidnatějších měst.

Radniční periodika jsou **významným komunikačním nástrojem**. Mají vysokou čtenost a značný vliv na mínění obyvatel o vývoji jejich obce. Zpravidla si na sebe „nemusí vydělat“ a jsou placeny z rozpočtu města. Účelem radničních periodik je objektivně a vyváženě informovat občany o místních záležitostech.

Hlavním problémem radničních periodik již dlouhodobě bývá, že dostatečně neslouží místnímu společenství, za jehož peníze jsou vydávána, a naopak jsou vedením radnice často zneužívána k nekritické sebe prezentaci. Podílí se tím na deformaci demokratických procesů a k omezení soutěže názorů, politických sil a veřejné diskuse. Zároveň mohou přispívat k úbytku nezávislých médií, kterým ubírají čtenáře a inzerenty.

Úroveň vyváženosti a objektivnosti radničních novin v naší zemi je vskutku žalostná, mapa svítí převážně červeně.

Pro detailní výsledky každého města navštivte naše stránky www.transparentni-cesko.cz.

MĚŘENÍ MĚST 2023

WHISTLEBLOWING

V České republice platí pro obce povinnost chránit **oznamovatele - whistleblowera** a zavést vnitřní oznamovací systém. Tento požadavek vychází ze Směrnice o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie, a je dále specifikován zákonem č. 171/2023 Sb. o ochraně oznamovatelů.

V naší analýze, provedené v roce 2023, jsme se zaměřili na to, jak 100 nejlidnatějších měst České republiky přistupuje k těmto povinnostem. Měřili jsme nejen formální splnění zákonných požadavků, ale také efektivitu a funkčnost zavedených systémů ochrany oznamovatelů.

Naše zjištění ukazují, které obce berou ochranu oznamovatelů vážně, jsou odhodlány chránit svou radnici před korupcí a zlepšovat pracovní prostředí svých zaměstnanců.

Pro detailní výsledky každého města navštivte naše stránky www.transparentni-cesko.cz.